

Załącznik
do uchwały Nr XXXV/295/2013
Rady Gminy Jasienica Rosielna
z dnia 30 grudnia 2013 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE JASIENICA ROSIELNA
NA LATA 2014 – 2016**

Spis treści:

- I. Wstęp
- II. Podstawy prawne Programu
- III. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Jasienica Rosielna
- IV. Analiza SWOT
- V. Cele Programu
- VI. Założenia Programu
- VII. Działania podejmowane w ramach Programu – harmonogram
- VIII. Finansowanie Programu
- IX. Monitoring i sprawozdawczość

I. WSTĘP

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, a jednocześnie najstarszą i najbardziej rozpowszechnioną formą życia społecznego. Jest naturalnym środowiskiem rozwoju, przygotowuje młode pokolenie do życia w społeczeństwie.

Rodzina stanowi w życiu dziecka pierwsze i naturalne środowisko wychowawcze, jest też podstawową formą opieki nad dzieckiem od jego urodzenia aż do uzyskania przez nie samodzielności. Prawidłowo funkcjonująca rodzina stwarza swoim dzieciom odpowiednie warunki do rozwoju i wychowania, kształtuje ich osobowość, a przede wszystkim zapewnia im poczucie bezpieczeństwa. Rodzice są pierwszymi opiekunami i wychowawcami swoich dzieci, mającymi ogromny wpływ na ich późniejsze, dorosłe życie. To oni odpowiadają za zaspokajanie potrzeb tak emocjonalnych, jak i materialnych swoich dzieci.

Współczesna rodzina syka się z wieloma problemami w codziennym funkcjonowaniu, takimi jak: alkoholizm, bezrobocie, przemoc, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych itp. Problemy te prowadzą do dysfunkcji, dezorganizacji życia rodzinnego w sytuacji niemożności samodzielnego poradzenia sobie z nimi.

Dlatego bardzo ważne jest włączenie się wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami w działania zapewniające wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W myśl ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”, wsparcie to ma polegać w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Podejmując jakiegokolwiek działania na rzecz dziecka i rodziny należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Warto mieć na względzie również to, że wszelkie działania podejmowane na rzecz rodziny, która jest nieodłącznym elementem każdej społeczności, mają przełożenie na funkcjonowanie całej wspólnoty, przyczyniając się do rozwoju i wzmocnienia więzi pomiędzy jej członkami. Dlatego bardzo ważne jest inwestowanie w rodzinę i stworzenie jej odpowiednich warunków, które umożliwiłyby prawidłowe wypełnianie przez nią podstawowych funkcji.

Niezależnie od przemian, jakim rodzina uległa w procesie rozwoju społecznego, jej funkcja wychowawcza zawsze uważana była za elementarną. Rodzina zawsze wprowadzała i nadal wprowadza młode pokolenie w krąg szerszych kontaktów społecznych, jest swoistego rodzaju pomostem między jednostką i szeroką społecznością. Ciągłe przeobrażenia dokonujące się w naszym społeczeństwie obejmują także rodzinę. Wpływają na zmiany zachodzące w obrębie samej rodziny oraz kształtują nasze oczekiwania, wyobrażenia o życiu rodziny, o jej kształcie. Rodzina pozostaje dla ogromnej większości dzieci i dorosłych podstawowym zespołem wspólnoty życia. Prawdłowo ukształtowana rodzina ma szereg walorów wychowawczych, nie do zastąpienia przez inne środowiska wychowawcze.

Celem działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, zwanego dalej „Ośrodkiem”, jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Jasienica Rosielna w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek stara się uzyskać ten efekt poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia tych osób i rodzin, ich integrację ze społeczeństwem oraz zapewnienie doraźnej pomocy finansowej, rzeczowej, pomocy w formie usług i pracy socjalnej.

W związku z powyższym opracowano 3-letni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jasienica Rosielna na lata 2014 – 2016, zwany dalej „Programem”.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program realizowany jest w szczególności w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.);
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.).

Istotne znaczenie w zakresie wspierania rodziny mają również w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.).

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE JASIENICA ROSIELNA

Gmina Jasienica Rosielna, zwana dalej „Gminą” jest położona w środkowo-południowej części województwa podkarpackiego. Od północy graniczy z gminą Domaradz, od wschodu z gminą Brzozów, od południa z gminą Haczów, a od zachodu z gminą Korczyn. W skład tej gminy wchodzi cztery miejscowości: Blizne, Jasienica Rosielna, Orzechówka, Wola Jasienicka. Z danych ewidencji ludności Urzędu Gminy Jasienica Rosielna wynika, że według stanu na dzień 10.12.2013r., Gminę zamieszkuje 7734 osób, w tym 3931 kobiet i 3803 mężczyzn.

Tabela 1 – struktura wiekowa mieszkańców Gminy (dane na dzień 10.12.2013r.)

	0-17 lat	wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Razem
Kobiety	883	2261	787	3931
Mężczyźni	942	2324	537	3803
Razem	1825	4585	1324	7734

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ewidencji ludności Urzędu Gminy Jasienica Rosielna

Dla potrzeb Programu dokonano diagnozy sytuacji rodzin w Gminie w oparciu o dane własne ośrodka, Urzędu Gminy Jasienica Rosielna, Sądu Rejonowego w Krośnie IX Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Brzozowie.

Tabela 2 – Skala i rodzaje pomocy udzielanej rodzinom

Lp.	Wyszczególnienie	30.06.2012 r.	30.06.2013 r.
1.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	417	449
2.	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	553	552
3.	Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	18	21
4.	Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	4	4
5.	Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy umieszczonych w pieczy zastępczej	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka i Urzędu Gminy Jasienica Rosielna

Tabela 3 – Przyczyny i skala nasilenia trudnych sytuacji życiowych rodzin

Lp.	Rodzaj problemu	30.06.2012r.	30.06.2013r.
		Liczba rodzin	Liczba rodzin
1.	Ubóstwo	296	335
2.	Bezdomność	1	1
3.	Bezrobocie	214	262
4.	Niepełnosprawność	70	65
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	121	114
6.	Przemoc w rodzinie	7	5
7.	Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	79	84
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym: - w rodzinach niepełnych - w rodzinach wielodzietnych	0	3 1 2
9.	Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym: - w rodzinach niepełnych - w rodzinach wielodzietnych	0	0
10.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
11.	Alkoholizm	4	7
12.	Narkomania	0	1
13.	Zdarzenie losowe	3	2
14.	Sytuacja kryzysowa	0	0

Z kolei z analizy powyższych danych wynika, że korzystający z pomocy Ośrodka to najczęściej osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. Zdarza się też często, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji np. bezrobocie, alkoholizm, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Głównym powodem przyznawania pomocy w badanym okresie było bezrobocie, ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba. Wzrosła też liczba osób korzystających z pomocy ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczych. Niepokojący jest wciąż rosnący wskaźnik bezrobocia mimo podejmowanych działań zwalczających to zjawisko. Negatywne ekonomiczne i społeczne skutki bezrobocia to:

- pogorszenie sytuacji materialnej,
- pogorszenie stanu zdrowia,
- pogorszenie relacji między członkami rodziny,
- wzrost zachowań patologicznych.

Dużym problemem wśród korzystających z pomocy ośrodka jest alkoholizm. Szczegółowe kierunki działania w zakresie profilaktyki, leczenia oraz pomocy osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin zawarte są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Jasienica Rosielna uchwalanym corocznie przez Radę Gminy zgodnie z obowiązującymi przepisami. Z problemem alkoholowym ściśle związane jest zjawisko przemocy domowej. Na terenie Gminy Jasienica Rosielna z przemocą domową spotykają się policjanci, pracownicy socjalni, lekarze, pedagodzy, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy Rosielnej. W związku z występującym zjawiskiem przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), powołany został Zespół Interdyscyplinarny. Ponadto w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy w indywidualnych przypadkach tworzone są również grupy robocze.

Jak wynika z danych ośrodka z roku na rok wzrasta problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na konkretną pomoc rzeczową i finansową skierowaną do dzieci i ich opiekunów. Powyższe dane wskazują również, w jakich aspektach należy pomóc rodzinie, aby prawidłowo mogła funkcjonować i stanowiła pozytywne środowisko rozwoju młodego człowieka. Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na rodzinę wymagają od profesjonalnych służb opracowania specjalistycznych usług socjalnych, a celem pracy socjalnej z rodziną ma być wyjście z kryzysu i samodzielne prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym. Od stycznia 2013r. w ośrodku pomocy społecznej utworzono stanowisko asystenta rodziny, który pracuje bezpośrednio z rodzinami, w których zauważono bezradność opiekuńczo-wychowawczą. Pomocą specjalistyczną w ramach pracy asystenta objęto rodziny niepełne - których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej i rodzinach zastępczych – celem utrzymywania więzi z rodzinami biologicznymi, kształtowania prawidłowej postawy rodzicielskiej, rodziny w których występują zaniedbania wychowawcze pod kontem realizacji obowiązku szkolnego ora z towarzyszące temu trudności szkolne dzieci oraz z rodzinami w których występują formy przemocy – celem podniesienia świadomości na temat właściwych metod wychowania i przeciwdziałania przemocy.

Systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na formy pomocy nie mieszczące się w sferze finansowej, usługowej, czy w naturze. Coraz częściej podopieczni pomocy społecznej poszukują wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego oraz pracy socjalnej, pomocy w podniesieniu umiejętności funkcji opiekuńczo-wychowawczej, radzeniu sobie z dziećmi – ich problemami i trudnościami edukacyjnymi.

Problemy, jakie dotyczą współczesną rodzinę oraz dotychczasowe doświadczenia wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się rozpoczynają. Takie podejście do pracy z rodziną pozwala czasami zapobiec głębokiemu kryzysowi, który może skończyć się odebraniem dzieci rodzicom biologicznym. Istotną rolę pełni praca

interdyscyplinarna instytucji zajmującej się dzieckiem, partnerstwo na rzecz przeciwdziałania marginalizacji rodziny dysfunkcyjnej i przywracaniu jej prawidłowych funkcji.

Szczególniej opieki wymagają dzieci wychowywane w rodzinach ubogich. Pracownicy socjalni wraz z pedagogami, wychowawcami szkolnymi, asystentem rodziny - podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, a także tych, które uczęszczają do przedszkoli. Wnikając szczegółowo w stan rodziny – jej skład i formę, można stwierdzić, że pomoc udzielana jest przede wszystkim małżeństwom z jednym, dwójką i trójką dzieci. Ta sytuacja nie zmieniła się na przestrzeni ostatnich lat, co wynika z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej.

Liczba dzieci w rodzinie	Rok	
	30.06.2012	30.06.2013
Rodzina z jednym dzieckiem	43	52
Rodzina z dwójką dzieci	92	108
Rodzina z trójką dzieci	83	88
Rodzina z czwórką dzieci	34	33
Rodzina z piątką dzieci	18	14
Rodzina z szóstką dzieci	3	5
Rodzina z siedmiorgiem i więcej dzieci	3	2

IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT, stanowiąc narzędzie planowania strategicznego, pozwoli na sformułowanie koncepcji stworzenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Jasienica Rosielna.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ gotowość do współpracy instytucjonalnej, ▪ dobrze rozwinięta sieć instytucji działających w zakresie wspierania rodziny na terenie Gminy: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ✓ Placówki oświatowe, ✓ Placówki ochrony zdrowia, ✓ Policja, ✓ Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze ▪ dobrze rozwinięta infrastruktura socjalna Gminy - jako zaplecze różnorodnych działań, ▪ dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra pomocy społecznej, znająca problemy i posiadająca umiejętność wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce, ▪ wsparcie udzielane przez mediatora rodzinnego i szkolnego, psychologa, pedagoga, prawnika, ▪ zatrudnienie asystenta rodziny, ▪ prowadzenie stałej współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodziny, w tym z placówkami oświatowymi, Policją, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brzozowie, Koordynatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej, organizacjami pozarządowymi, Poradnią psychologiczno-pedagogiczną, ▪ znajomość specyfiki środowiska i obszarów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ silnie utrwalona w systemie funkcjonowania rodzin tzw. wyuczona bezradność – apatia, bierność i pasywność osób korzystających z pomocy społecznej w zakresie chęci zmiany swojego położenia, ▪ mity i stereotypy zakorzenione w środowisku na temat funkcjonowania rodzin wieloproblemowych, które powodują niechęć i segregację społeczną widoczną, np.: w szkole, ▪ wzrost kosztów utrzymania rodzin, ▪ zwiększanie się ilości zjawisk patologicznych, tj. przemoc, alkoholizm, narkomania, inne uzależnienia, ▪ zaniebywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, ▪ brak lokali socjalnych i tymczasowych pomieszczeń na terenie Gminy, ▪ brak placówek wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających na terenie Gminy, ▪ niewystarczające środki na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, ▪ niewystarczająca ilość szkoleń specjalistycznych dla poszczególnych grup zawodowych w zakresie możliwości i rodzajów wsparcia, które może być udzielone rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawcze.

<p>problemowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uregulowania prawne, ▪ realizacja działań i projektów lokalnych, np.: „Animacja lokalna rodzin wieloproblemowych realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej” skierowana na wspieranie rodzin z różnorodnymi problemami. 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze wspieranie rodzin z jednoczesnym aktywizowaniem rodzin do zmiany swojej sytuacji m.in. poprzez programy wspierania rodziny, programy profilaktyczne promujące zdrowy styl życia, pozwalające na angażowanie rodzin w konkretne zadania, ▪ większe możliwości pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny, ▪ kampanie informacyjne i konkretne programy edukacyjne podnoszące świadomość rodzin w zakresie podnoszenia umiejętności w wykonywaniu funkcji rodzicielskich, poprawnej komunikacji w rodzinie, stylu wychowania dzieci, motywacji do działania nad zmianą swojego życia, ▪ szeroki wachlarz kursów doskonalących, szkoleń tematycznych, bloków treningowo-terapeutycznych skierowanych do konkretnej grupy adresatów, tj.: osoby bezrobotne, osoby z problemem alkoholowym, z problemem przemocy w celu wyposażenia ich w niezbędne umiejętności, które pozwolą przeciwdziałać pogłębianiu się zjawiska wykluczenia społecznego, ▪ podnoszenie się świadomości społecznej na temat potrzeby wspierania rodzin dzięki kampaniom promującym postawę wspierania rodzin przybierającym postać np.: charytatywnych akcji wzajemnej świątecznej pomocy, ▪ objęcie rodzin kompleksową pomocą: prawną, psychologiczną, pedagogiczną, ▪ dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny, ▪ otwartość i chęć współpracy ze strony specjalistów, ▪ silne więzi rodzinne. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zanik więzi i tradycji rodzinnych, występowanie tzw. „pędu życia”, ▪ słaba kondycja ekonomiczna rodzin, bezrobocie, niskie płace przy równoczesnym wzroście kosztów utrzymania, ▪ brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia, ▪ ograniczony pod względem zatrudnienia rynek pracy dla okolicznych mieszkańców, ▪ ograniczone możliwości w zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin, ▪ brak współpracy rodziny w przewycięzeniu kryzysów, ▪ postrzeganie rodzin wieloproblemowych wyłącznie przez pryzmat alkoholu i braku wykształcenia, ▪ marginalizowanie potrzeb kulturalnych rodzin wieloproblemowych, niedostrzeganie potrzeby włączania ich w działania środowiska, ▪ etykietowanie rodzin dysfunkcyjnych w środowisku lokalnym – w tym szczególnie w szkole, w grupie rówieśniczej, co uniemożliwia indywidualny rozwój jednostki, ▪ nasilające się zjawiska patologiczne w rodzinach (alkoholizm, narkomania, przemoc i inne uzależnienia), ▪ uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, niechęć do samodzielnego zabezpieczenia potrzeb własnej rodziny, zjawisko „dziedziczenia biedy”, ▪ ograniczone środki finansowe na edukację oraz realizowanie zadań z zakresu wspierania rodziny.

V. Cele Programu

1. Cel główny:

- 1) skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu im zdolności do pełnienia ich zadań,
- 2) tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodzin oraz sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu tych rodzin,
- 3) wzmocnienie roli i funkcji rodziny – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz pomoc w integracji i reintegracji rodziny.

2. Cele szczegółowe:

- 1) diagnozowanie skali potrzeb i problemów rodzin oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,

- 2) integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny,
- 3) poprawa warunków funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym,
- 4) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,

VI. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) poprawę i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodzin, w tym umiejętności opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach,
 - 2) zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
 - 3) umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
 - 4) wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
 - 5) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy i trudności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi Program.

VII. Działania podejmowane w ramach Programu – harmonogram.

Lp.	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Efekty	Czas realizacji
1. Diagnozowanie skali potrzeb i problemów rodzin oraz przyczyn kryzysu w rodzinie					
A.	<p>Organizacja badań, sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz w zakresie potrzeb i problemów rodzin oraz przyczyn kryzysu w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ocena aktualnego stanu potrzeb i problemów rodzin związanych z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, istniejących zasobów oraz efektów prowadzonych dotychczas działań na rzecz rodzin, ▪ opracowanie procedur w placówkach oświatowych stosowanych w celu stwierdzenia trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny, ▪ opracowanie i przekazanie zainteresowanym podmiotom informacji na temat zadań realizowanych przez Gminę w zakresie wspierania rodzin. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, ▪ Szkoły z terenu Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Policja, ▪ Placówki ochrony zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób objętych badaniami, sondażami, ▪ liczba rozprawdzonych ulotek i odbiorców tych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poszerzenie wiedzy rodziców na temat form pomocy jaką mogą uzyskać w celu poprawy jakości wypełniania przez nich funkcji rodzicielskich, ▪ większa dostępność informacji o miejscach i formach pomocy udzielanej rodzinom, ▪ większa dostępność do informacji o podmiotach udzielających wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz o formach udzielanego wsparcia. 	corocznie, począwszy od 2014 r.
B.	<p>Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba rodzin objętych analizą, ▪ liczba zaangażowanych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poszerzenie wiedzy na temat relacji panujących w rodzinie 	corocznie, począwszy od 2014 r.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wizyty pracownika socjalnego w środowisku, przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w rodzinie przeżywającej trudności celem zbadania relacji panujących w rodzinie, ▪ współpraca ze specjalistami w zakresie analizy przyczyn kryzysów rodzinnych. 	<p>Rosielnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkoły z terenu Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Policja, ▪ Placówki ochrony zdrowia ▪ Asystent rodziny, ▪ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ▪ Zespół Interdyscyplinarny 	<p>specjalistów,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób objętych działaniami specjalistów 	<p>oraz powód trudności występujących w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lepsze dostosowywanie rodzajów i form pomocy dla rodzin, w których występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 	
--	--	---	--	--	--

2. Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.

A.	<p>Szkolenia, konferencje dla pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ edukacja w zakresie stosowania metod rozpoznawania rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, ▪ edukacja na temat możliwych form wsparcia dla rodzin dotkniętych trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, ▪ szkolenia dla osób kierujących placówkami ochrony zdrowia oraz szkołami w zakresie tworzenia instytucjonalnego programu na rzecz rodzin wieloprotymowych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, ▪ Asystent rodziny, ▪ Szkoły z terenu Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Placówki ochrony zdrowia, ▪ Policja. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba szkoleń zorganizowanych dla poszczególnych osób i podmiotów, ▪ liczba uczestników szkoleń, ▪ liczba zorganizowanych konferencji i seminariów, ▪ liczba uczestników konferencji i seminariów. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podniesienie poziomu wiedzy teoretycznej i praktycznej w zakresie wspierania rodziny, ▪ nabycie umiejętności szybkiego rozpoznawania zjawiska uzasadniającego podjęcie działań pomocowych dla rodziny , ▪ nabycie umiejętności szybkiego wdrażania metod zapobiegających powstawaniu lub rozwojowi trudności 	corocznie, począwszy od 2014 r.
----	--	---	--	--	---------------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konferencje tematyczne i szkolenia dla asystentów rodzinnych, ▪ konferencje i szkolenia mające na celu zachęcenie do tworzenia placówek wsparcia dziennego oraz pełnienia funkcji rodzin wspierających. 			opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie oraz ich likwidujących.	
B.	<p>Szkolenia dla wychowawców i pedagogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ edukacja na temat specyfiki funkcjonowania rodzin wieloproblemowych, ▪ edukacja na temat sposobów radzenia sobie z trudnościami występującymi w środowisku rodzinnym 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, ▪ Szkoły z terenu Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Policja. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ilość osób uczestniczących w szkoleniach 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przeszkolenie przedmiotowe nauczycieli i pedagogów, ▪ uzyskanie kompetencji w zakresie pomocy rodzinom z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, ▪ uzyskanie specjalistycznego przygotowania do pracy z dzieckiem z rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia. 	corocznie, począwszy od 2014 r.
C.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzmocnienie kadrowe (pomoc psychologiczna, prawna) organizacji i instytucji działających na rzecz pomocy rodzinie, ▪ wspieranie lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ilość etatów, ▪ ilość wspartych instytucji i organizacji pozarządowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podniesienie standardu świadczonych usług i jakości pracy na rzecz osób i instytucji działających na rzecz rodziny, ▪ wzrost liczby osób profesjonalnie 	corocznie, począwszy od 2014 r.

	rodzinie.			<p>pomagających rodzinom,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wprowadzenie dodatkowych form pomocy wsparcia i pomocy specjalistycznej 	
3. Poprawa warunków funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym					
A.	<p>Interwencje kryzysowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pierwsza pomoc – poradnictwo i wsparcie w kryzysie skierowane do członków rodzin, - informowanie odnośnie rodzajów możliwej pomocy dla członków rodzin. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, ▪ Asystent rodziny, ▪ Organizacje pozarządowe, ▪ Placówki ochrony zdrowia, ▪ Szkoły z terenu Gminy, ▪ Policja. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ilość udzielonych porad, ▪ ilość osób objętych pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnienie osobom i rodzinom fachowego wsparcia w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej, ▪ możliwość skorzystania z pomocy asystenta rodziny, który dokładnie zdiagnozuje sytuację rodziny i określi podłoże problemu 	corocznie, począwszy od 2014 r.
B.	<p>Organizacja pomocy w integracji rodziny przeżywającej kryzys.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnienie członkom rodziny dostępu do zróżnicowanych form pomocy specjalistycznej, m.in. do poradnictwa specjalistycznego (np. prawnego, psychologicznego), terapii rodzinnych, mediacji, ▪ praca socjalna z rodziną 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ▪ Zespół Interdyscyplinarny, ▪ Asystent rodziny ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba udzielonych porad, ▪ liczba osób objętych poradnictwem i terapią, ▪ liczba podmiotów prowadzących terapie, ▪ liczba podmiotów udzielających porad. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie dostępności działań pomocowych, ▪ nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacji wystąpienia trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności 	corocznie począwszy od 2014 r.

	<p>polegająca na wzmocnieniu więzi i relacji pomiędzy skłóconymi członkami rodziny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkoły z terenu Gminy, ▪ Policja. 		<p>w zakresie szybkości podejmowania decyzji, uzyskiwania skutecznej pomocy od podmiotów i instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy w rodzinie.</p>	
C.	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dla członków rodzin wieloproblemowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ udzielanie schronienia – jako bezpośredniej pomocy w sytuacji kryzysu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia, ▪ liczba dzieci, którym udzielono bezpiecznego schronienia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przywrócenie osobom, rodzinom równowagi psychicznej, ▪ przywrócenie poczucia bezpieczeństwa, ▪ przeciwdziałanie chronicznej niewydolności psychospołecznej 	<p>na bieżąco – w razie potrzeby</p>
D.	<p>Działania ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw członków rodzin przyczyniających się do powstawania problemów w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ programy dla osób dotkniętych alkoholizmem, narkomanią, innymi uzależnieniami oraz stosujących przemoc, ▪ aktywizacja zawodowa bezrobotnych członków rodzin, ▪ propagowanie „właściwego” modelu rodziny, edukacja rodzin w zakresie prawidłowego wypełniania obowiązków domowych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ▪ Zespół Interdyscyplinarny, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, ▪ Asystent rodziny, ▪ Szkoły z terenu Gminy, ▪ Policja, ▪ Placówki ochrony zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ilość osób objętych programami, ▪ ilość osób zaktywizowanych zawodowo, ▪ ilość zorganizowanych spotkań dla rodzin przeżywających kryzys w celu wymiany doświadczeń, ▪ ilość zaangażowanych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie patologii i skutków zjawiska alkoholizmu, narkomanii, innych uzależnień oraz przemocy w rodzinie, ▪ wzrost umiejętności w zakresie poszukiwania pracy, ▪ wzrost umiejętności członków rodzin w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ▪ zmniejszenie się ilości sytuacji kryzysowych 	<p>corocznie – począwszy od 2014 r.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizowanie spotkań dla rodzin przeżywających kryzys w celu wymiany doświadczeń („grupy wsparcia”, „grupy samopomocowe”), ▪ współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. 			<p>w rodzinie dzięki nabyciu umiejętności należytego radzenia sobie z problemami</p>	
E.	<p>Dążenie do reintegracji rodziny</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podejmowanie działań zmierzających do odbudowania relacji z dziećmi objętymi zastępczymi formami opieki, pomoc w nawiązaniu i umocnieniu kontaktów, ▪ wzbudzanie i zwiększanie wśród rodziców poczucia odpowiedzialności za życie dziecka nie będącego pod ich bezpośrednią opieką. ▪ przekonanie rodziny o potrzebie zmiany i opracowania planu pracy z rodziną oraz udziale w Programie, w celu odbudowania utraconych więzi emocjonalnych z dziećmi przebywającymi w innych formach rodzinnej pieczy zastępczej i ich powrotu do rodziny naturalnej, ▪ współpraca z instytucjami oraz wszelkiego rodzaju organizacjami i podmiotami w celu poprawy wizerunku rodziny dysfunkcyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, ▪ Asystent rodziny, ▪ Organizacje pozarządowe, ▪ Placówki ochrony zdrowia, ▪ Szkoły z terenu Gminy, ▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ▪ Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ilość i rodzaje działań podejmowanych w celu odbudowy relacji z dziećmi objętymi zastępczymi formami opieki, ▪ liczba rodzin objętych planami pracy z rodziną ▪ liczba rodzin uczestniczących w Programie, ▪ liczba instytucji i organizacji współpracujących na rzecz rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odbudowa i wzmocnienie naturalnych więzi rodzinnych pomiędzy dziećmi i rodzicami biologicznymi, ▪ zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, ▪ zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin oraz możliwości liczenia dziecka na pomoc ze strony rodziców biologicznych, ▪ wzrost umiejętności rodziny w przygotowaniu dzieci do samodzielnego, godnego i odpowiedzialnego życia 	<p>corocznie – począwszy od 2014 r.</p>

	w środowisku lokalnym oraz jej sytuacji materialnej, zdrowotnej oraz socjalnej				
4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny					
A.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promocja tzw. zdrowego stylu życia, ▪ zachęcanie i wspieranie członków rodzin dysfunkcyjnych w podejmowaniu przez nich działań zmierzających do ograniczenia lub pozbywania się ich dysfunkcji, takich jak: nadużywanie alkoholu bądź stosowania przemocy w rodzinie. ▪ motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz poszukiwania pracy zarobkowej, ▪ objęcie opieką i wychowaniem dzieci z rodzin przeżywających trudności poprzez organizację zajęć w placówkach wsparcia dziennego, ▪ organizowanie spotkań dla rodzin dysfunkcyjnych mających na celu rozwijanie umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, ▪ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ▪ Zespół Interdyscyplinarny ▪ Asystent rodziny ▪ Szkoły z terenu Gminy, ▪ Placówki ochrony zdrowia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ilość rodzin objętych pomocą, ▪ liczba dzieci objętych działaniami placówek wsparcia dziennego, ▪ liczba spotkań zorganizowanych dla rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie rodzajów i liczby dysfunkcji występujących w rodzinie, ▪ aktywizacja zawodowa i zmniejszenie zjawiska bezrobocia wśród członków rodzin, ▪ nabycie umiejętności samodzielnego radzenia sobie z występującymi w rodzinie problemami, ▪ nabycie umiejętności samodzielnego i odpowiedzialnego prowadzenia gospodarstwa domowego. 	corocznie – począwszy od 2014 r.
B	<p>Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizowanie olimpiad przedmiotowych, konkursów, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy Jasienica Rosielna, ▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba zorganizowanych olimpiad, konkursów, warsztatów, przeglądów artystycznych, ▪ liczba osób 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poszerzenie zainteresowań dzieci i młodzieży, ▪ zaangażowanie rodziców w życie 	corocznie – począwszy od 2014 r

	<p>warsztatów, przeglądów artystycznych poświęconych tematyce rodziny,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wdrażanie programów nakierowanych na pracę z rodziną 	<p>Rosielnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Asystent rodziny, ▪ Szkoły z terenu Gminy, ▪ Organizacje pozarządowe 	<p>uczestniczących w olimpiadach , konkursach, warsztatach, przeglądach artystycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba wdrożonych programów 	<p>dzieci i ich sprawy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zagospodarowanie wolnego czasu, ▪ zwiększenie świadomości w zakresie ważności prawidłowego modelu rodziny – jako podstawowej komórki społecznej, 	
--	---	--	--	---	--

VIII. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy, środków pozyskanych z innych źródeł, jak również ze środków własnych podmiotów realizujących zadania Programu.

Na 2014 r. na realizację Programu przeznaczono w budżecie Gminy środki finansowe w wysokości 4.100 zł.

Plan finansowy Programu przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Działania	Rok			Łącznie	Źródło
		2014	2015	2016		
1.	Diagnozowanie skali potrzeb i problemów rodzin oraz przyczyn kryzysu w rodzinie	1. 100zł	1. 150zł	1. 200zł	1. 450zł	1. Budżet Gminy Jasienica Rosielna 2. W ramach budżetów jednostek realizujących Program
		2. -	2. -	2. -	2. -	
2.	Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny	1. 1000zł	1. 1200zł	1. 1500zł	1. 3700zł	1. Budżet Gminy Jasienica Rosielna 2. W ramach budżetów jednostek realizujących Program
		2. -	2. -	2. -	2. -	
3.	Poprawa warunków funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym	1. 500zł	1. 700zł	1. 1000zł	1. 2200zł	1. Budżet Gminy Jasienica Rosielna 2. W ramach budżetów jednostek realizujących Program
		2. -	2. -	2. -	2. -	
4.	Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny	1. 2500zł	1. 3000zł	1. 3500zł	1. 9000zł	1. Budżet Gminy Jasienica Rosielna 2. W ramach budżetów jednostek realizujących Program
		2. -	2. -	2. -	2. -	

IX. Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Monitoring Programu odbywać się będzie poprzez aktualizację Programu stosownie do stwierdzonych potrzeb, w oparciu o coroczną analizę realizacji założeń Programu. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasienicy Rosielnej, który sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny.

Wójt Gminy Jasienica Rosielna do 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, w tym z realizacji Programu oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją tych zadań.